

dr Wanda Amarantidou

AUTOREFERAT

przedstawiający opis dorobku i osiągnięć naukowych
oraz plany naukowe

Katedra Filologii Klasycznej,

Studium Języków Obcych

Uniwersytet Łódzki

Łódź 2012

Jako stypendystka naukowa ukończyłam (12 czerwca 1968 r.) studia filologii klasycznej w Katedrze Filologii Klasycznej na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Łódzkiego z wynikiem bardzo dobrym na podstawie pracy magisterskiej na temat: *Świat podziemny u Homera i Wergiliusza jako motyw literacki*. Z dniem 1 października 1968 r. zostałam zatrudniona w Katedrze Filologii Klasycznej UŁ jako asystent stażysta.

Z inspiracji Prof. dr hab. Stefana Oświecimskiego - Kierownika Katedry Filologii Klasycznej – podjęłam temat pracy doktorskiej: *Czynniki rozwoju legendy Aleksandra Wielkiego w starożytności*, którą obroniłam dnia 24 czerwca 1977 r. na Wydziale Filologicznym UŁ i otrzymałam stopień doktora nauk humanistycznych.

Wymienione poniżej artykuły, dotyczące poszczególnych motywów legendy, powstającej jeszcze za życia Aleksandra Wielkiego podczas wyprawy wschodniej, były tematami badawczymi przed napisaniem rozprawy doktorskiej:

- motyw związany ze sposobem rozwiązania węzła gordyjskiego w mieście Gordion (Por. *Epizod z węzłem gordyjskim w historii i legendzie Aleksandra Wielkiego*, „Acta Universitatis Lodzianis. Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Łódzkiego. Nauki Humanistyczno – Społeczne”, Seria I, zesz. 59, Łódź 1979, s. 159 – 176, Wyd. UŁ) oraz po łacinie: *Quomodo Alexander Magnus, Macedonum rex, nodum Gordium solverit*, „Vita Latina” 82, Avignon 1981, s.10-12,

- motyw „ustępującej” wody przed majestatem Aleksandra (tzw. „cud pamfilijski”). Por. *Quantum prodigium Pamphilium ad fabulam Alexandri Magni, Macedonum regis, constituendam valuerit*, „Vita Latina”, 83, Avignon 1982, s. 13 – 15,

- w pewnych przedsięwzięciach Aleksandra można dostrzec twórczy stosunek króla do jego legendy, por. *Alexandre le Grand – créateur de sa propre légende (à la lumière de sources greco – latines)*, referat naukowy „XVI Internationale Eirene - Konferenz”, Prague 1983, s. 65 – 69.

Moje zainteresowania naukowe obejmują trzy różne, wyraźnie od siebie oddzielone, obszary badawcze.

Jednym z nich jest historiografia grecko – łacińska wraz z legendą Aleksandra Wielkiego w czasach antycznych i w łacińskiej literaturze średniowiecznej i renesansowej XVI w. oraz średniowieczne piśmiennictwo annalistyczne w języku łacińskim.

Na jednotematyczny cykl publikacji, poświęcony historii Aleksandra Wielkiego i jego legendzie w dziele *Chronicon universale (Kronika powszechna)* Frutolfa z Michelsbergu oraz w późniejszej literaturze średniowiecznej i renesansowej XVI w., składa się jednaście artykułów, z tego sześć napisanych w językach obcych: francuskim (3), łacińskim (2) i niemieckim (1), za które otrzymałam dwie Nagrody Naukowe JM Rektora Uniwersytetu Łódzkiego w latach 1983 i 1996 r. Opinię na temat powyższych artykułów napisał Prof. zw. dr hab. Waldemar Ceran z Katedry Bizancjum, Instytutu Historii, Wydziału Filozoficzno –

Historycznego Uniwersytetu Łódzkiego. Trzy z nich wygłosiłam jako referaty naukowe na następujących Międzynarodowych Kongresach:

- na „XVII Internationale Eirene - Konferenz” w 1986 r. w Berlinie: „*Excerptum de vita Alexandri Magni*” *Frutolfs von Michelsberg in den Manuskriptsammlungen der Nationalbibliothek in Warszawa*, druk [W:] „*Balkan Studies. A Biannual Publication of the Institute for Balkan Studies*”, 33, 2, Thessaloniki 1992, s. 197 – 201,

- na „XVIII Internationale Eirene - Konferenz” w 1988 r. w Budapeszcie: „*L'Excerptum de vita Alexandri Magni*” *de Frutolf de Michelsberg dans le Code d'Eugène à Vienne*, druk [W:] „*Acta Antiqua Academiae Scientiarum Hungaricae*” t. 33, fasc. 1 – 4, Budapest 1990 – 1992, s. 129 – 132,

- na XIII Międzynarodowym Kongresie Stowarzyszenia Literatury Porównawczej (*International Comparative Literature Association ICLA*) w 1991 r. w Tokio na Uniwersytecie Aoyama Gakuina: *Le mythe de Gog et de Magog dans la légende d'Alexandre le Grand The Force of Vision. Visions in History*, druk [W:] (*Proceedings of the XIIIth. Congress of the International Comparative Literature Association*, Tokyo 1991, s. 161 – 166).

Kontynuując temat związany z recepcją legendy Aleksandra Wielkiego we wczesnym średniowieczu z konieczności musiałam się zająć *Chronicon universale* Frutolfa z Michelsbergu, kronikarza niemieckiego z przełomu XI i XII wieku, który pierwszy wprowadził postać Aleksandra Wielkiego do literatury niemieckiej w języku łacińskim. Był to temat odkrywczy i bardzo mało znany w polskiej literaturze naukowej. W rezultacie dziesięcioletnich trudnych studiów (1978 – 1988), wymagających penetracji znacznej ilości źródeł łacińskich i literatury, przeważnie w języku niemieckim, z dziedziny historii politycznej, historii monastycyzmu i źródłoznawstwa powszechnego, napisałam monografię pt.: *Frutolfa z Michelsbergu „Chronicon universale”. Wątki dziejopisarskie i literackie* (streszczenie w języku niemieckim s. 228 – 230), Łódź 1989, ss. 230 (Wyd. UŁ), która zyskała pozytywną recenzję wydawniczą Prof. zw. dr hab. Brygidy Kürbis z Zakładu Źródłoznawstwa Powszechnego na Wydziale Historii Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu.

Powyższa rozprawa z racji swej problematyki jest pozycją rzadko spotykaną w polskiej historiografii. Do katalogów Bibliotek Uniwersyteckich w Polsce wprowadziłam swoją książką hasło „*Frutolf z Michelsbergu*”. Dla czytelnika polskiego, zwłaszcza z dziedziny mediewistyki i źródłoznawstwa komparatystycznego powyższa monografia posiada specjalne znaczenie, bowiem jest jedyną do tej pory od 1989 r. pozycją z tej dziedziny w polskiej literaturze naukowej. Również w niemieckiej literaturze brakowało pracy analizującej w aspekcie filologicznym *Chronicon universale* Frutolfa z Michelsbergu.

Powyższą monografię przedstawiłam jako podstawę do habilitacji w 1988 r. (najpierw w maszynopisie) na Wydziale Filologii Polskiej i Klasycznej na Uniwersytecie im. A. Mickiewicza w Poznaniu. Po czterech latach zostałam powiadomiona listem z dn. 23 stycznia 1992 r. przez Dziekana, że Rada Wydziału podjęła decyzję o zamknięciu przewodu habilitacyjnego otwartego na mój wniosek.

Biografia Aleksandra Wielkiego, zawarta w dwóch dygresjach noszących tytuły: *Excerptum de vita Alexandri Magni* i *De mirabilibus rebus, quas Alexander Magnus vidisse dicitur* stanowi w *Chronicon universale* wątek literacki ze względu na dobór źródeł, z jakich korzystał w tym przypadku Frutolf. W dwóch artykułach napisanych w językach obcych i opublikowanych w zagranicznych czasopismach w Rzymie i Salonikach, zajęłam się więc wizerunkiem Aleksandra w *Kronice powszechnej*: po łacinie *Quid fabula Alexandri Magni, regis Macedonum, in opere "Chronicon universale" Frutolfi valuerit*, „*Latinitas medii aevi*” 2, Roma – Vaticano 1990, s. 93 – 97; po francusku: *Alexandre le Grand dans l'oeuvre „Chronicon universale” de Frutolf de Michelsberg*, „*Balkan Studies. A Biannual Publication of the Institute for Balkan Studies*”, 31, 1, Thessaloniki 1990, s. 51 – 56.

Legendarna wersja biografii Aleksandra w dziele Frutolfa była bardzo popularna w Europie średniowiecznej od XII i później do XVII wieku, o czym może świadczyć ponad trzydzieści jej zachowanych rękopisów, krążących niezależnie od *Chronicon universale*. Jednym z nich jest tzw. Kodeks Eugeniuszowski, przechowywany w National Bibliothek w Wiedniu, który jest XIV – wieczną kopią egzemplarza z XIII w., należącego najprawdopodobniej do Boguchwała II, biskupa Poznania. Ponieważ udało mi się sprowadzić mikrofilm tego rękopisu, mogłam dokonać analizy porównawczej z tekstem biografii Aleksandra w *Chronicon universale* Frutolfa, czemu poświęciłam uwagę w dwóch artykułach: w języku francuskim „*L'Excerptum de vita Alexandri Magni*” de Frutolf de Michelsberg dans le Code d' Eugène à Vienne (op. cit.) i w języku polskim (wersja zawiera rozszerzoną literaturę przedmiotu): „*Excerptum de vita Alexandri Magni*” Frutolfa z Michelsbergu w Kodeksie Eugeniuszowskim w Wiedniu, „*Collectanea Philologica I*”, In honorem memoriamque Stephani Oświecimski (1906 – 1990) edenda curaverunt I. R. Danka et K. T. Witczak, Łódź 1995, s. 175 – 179 (Wyd. UŁ).

Podobną analizę porównawczą przeprowadziłam w rękopisie z Biblioteki Narodowej w Warszawie w artykule: „*Excerptum de vita Alexandri Magni*” Frutolfs von Michelsberg in den Manuskriptsammlungen der Nationalbibliothek in Warszawa (op. cit.)

Powyższe artykuły, dotyczące recepcji biografii Aleksandra w wersji Frutolfa w łacińskiej tradycji rękopiśmiennej w Polsce, były referatami naukowymi wygłoszonymi na *Międzynarodowej Konferencji „Eirene”* w Budapeszcie i w Berlinie.

Na marginesie badań nad *Chronicon universale* musiałam z konieczności poświęcić uwagę także środowisku intelektualnemu, w jakim żył i tworzył Frutolf z Michelsbergu, a mianowicie klasztorowi Reichenau, gdzie mógł zdobyć gruntowne wykształcenie, niezbędne do dalszej działalności w scriptorium w klasztorze świętego Michała w Bambergu (stąd nazwa Michelsberg). Powyższym kwestiom badawczym poświęciłam artykuły: *Opactwo Reichenau – słynnym ośrodkiem studiów quadrivium w połowie XI wieku*, „*Acta Universitatis Lodzensis. Folia Historica*”, 50, Łódź 1994, s. 19 – 27 (Wyd. UŁ) oraz po łacinie *Quae artis liberalis disciplinae undecimo saeculo finiente atque duodecimo aetate ineunte Bambergae creverint*, „*Vox Latina. Commentarii periodici favore et subsidio Studiorum Universitatis Saraviensis comparati*” 25, fasc. 97, Saarbrücken 1989, s. 359 – 361 i w języku polskim *Studia „artes liberales” w środowisku bamberskim na przełomie XI i XII wieku*, „*Collectanea*

Philologica IV Ignatio Richardo Danka sexagenario oblata " edenda curaverunt Z. Danek, K. T. Witczak, J. Macjon, Łódź 2002, s. 161 – 172 (Wyd. UŁ).

Do cyklu jednotematycznego należą także artykuły, dotyczące badań nad komparatystyczną literaturą średniowieczną zachodnio – europejską i polską.

W artykule *Recepcja antycznych biografii Aleksandra Wielkiego w średniowiecznej literaturze zachodnioeuropejskiej (Zarys problematyki)*, „*Acta Universitatis Lodziensis. Folia Litteraria*”, 51, Łódź 1991, s. 187 – 219 (Wyd. UŁ), podkreślam, że legenda Aleksandra Wielkiego przez 23 wieki jest obecna w kulturze europejskiej. Mimo dodatkowego tytułu *Zarys problematyki* jest to szczegółowa analiza dzieł antycznych autorów: Kwintusa Kurcjusza Rufusa, Plutarcha z Cheronei i Pseudo – Callisthenesa i ich oddziaływanie na utwory średniowieczne, w tym także powstałe w Polsce.

Drugim artykułem, w którym przedstawiam wpływ, jaki na literaturę zachodnioeuropejską wywierał do XVI wieku *Romans o Aleksandrze* Pseudo – Callisthenesa w łacińskim przekładzie Leona z Neapolu (IX wiek), jest wydrukowany w cenionych w nauce polskiej „*Studiach Źródłoznawczych*”: *Polskie przekłady powieści o Aleksandrze Wielkim w XVI wieku*, „*Studia Źródłoznawcze. Commentationes*”, t. 32 – 33, Warszawa – Poznań 1990, s. 143 – 152. Utwór Leona z Neapolu i *Historia de proeliis* interpolacja trzecia były przetłumaczone przez Leonarda z Bończy w 1510 r. Analizie tego tłumaczenia z łaciny na język polski jest poświęcona druga część artykułu.

Jednotematyczny cykl artykułów został opublikowany w Aktach Międzynarodowego Kongresu w Tokio, Międzynarodowej Konferencji „*Eirene*” w Berlinie i w Budapeszcie, a także w większości w cenionych czasopismach zagranicznych, takich jak: „*Acta Antiqua Academiae Scientiarum Hungaricae*”, „*Balkan Studies*”, „*Latinitas medii aevi*”, a z polskich w wysoko cenionych „*Studiach Źródłoznawczych. Commentationes*” i w „*Acta Universitatis Lodziensis*” w seriach filologicznej i historycznej.

Przedstawione powyżej artykuły jednotematyczne dotyczą sensu stricto jednego tematu – legendy Aleksandra Wielkiego – rozpatrywanego w wielu aspektach. Są one rezultatem moich dogłębnych studiów z zakresu różnojęzycznej literatury przedmiotu, a także szczegółowej analizy źródeł. W wyniku przeprowadzonych badań można przyjąć umiarkowane twierdzenie, że głównym tekstem łacińskim, który przyczynił się do recepcji legendy Aleksandra Wielkiego w polskiej tradycji rękopiśmiennej i historycznej było *Excerptum de vita Alexandri Magni* i *De mirabilibus rebus, quas Alexander vidisse dicitur* – literacka dygresja w *Chronicon universale* Frutolfa z Michelsbergu.

Moje publikacje, dotyczące Aleksandra Wielkiego i *Kroniki powszechnej* Frutolfa, są cytowane w polskiej literaturze, co może świadczyć o tym, że mają trwałą wartość naukową.

Przykłady cytowania:

- „*Deutsches Archiv für Erforschung des Mittelalters (DA)*”, R. 41, 1991, s. 629 – 630.
(Recenzja książki w języku niemieckim),

- *Mistrz Wincenty tzw. Kadlubek „Kronika Polska”*, przeł. i oprac. B. Kürbis, Wrocław – Warszawa – Kraków 1992, s. LXXXV,
- K. Liman, *Antiquorum non immemores ... Polskie Towarzystwo Filologiczne 1893 – 1993*, Księga zbiorowa, red. J. Łanowski i A. Szastyńska – Siemion, Warszawa – Wrocław 1999, s. 55, 59,
- *Album of Foreign Scholars 2000, Alexander S. Onassis Public Benefit Foundation*, Ateny 2000, s. 69. (Λευκώμα αλλοδαπών υποτροφών),
- D. Śnieżko, „*Kronika, to jest historyja świata*” Marcina Bielskiego. *Wprowadzenie do lektury* (fragment), przypis 4 i 9. (w przypisie 9 jest błąd cytowania stron, powinny być strony: 160 – 165). Korzystam z edycji internetowej http://staropolska.pl/renesans/opracowania/aleksander_wstep...2011-10-25
- D. Śnieżko, „*Kronika wszystkiego świata*” Marcina Bielskiego. *Pogranicze dyskursów*, Szczecin 2004, Uniwersytet Szczeciński, s.12, 31, 76, 173, 331. Rozprawy. Studia. T. DLXXVII,
- [biogram] Wanda (Nalepa) Amarantidou [W:] Zenon Bartczak, *II Liceum Ogólnokształcące im. Marii Skłodowskiej – Curie w Piotrkowie Trybunalskim 1856 – 2006*, Piotrków Trybunalski 2010, s. 408 – 410. Seria: Biblioteka – Piotrków 800 (12.).

Reasumując, przedstawiony powyżej cykl jedenastu jednotematycznych artykułów zawiera referaty naukowe, które wygłosiłam na trzech Międzynarodowych Kongresach i trzy spośród nich opublikowałam w zagranicznych czasopiśmie naukowych.

Z tej tematyki należy jeszcze dodać dwa artykuły o charakterze popularnym:

- *Aleksander Wielki i Arystoteles – wybitni Grecy Macedończycy*, „*Nowe Ateny*”, nr 1, 1995, s. 14 – 15 (Wyd. UŁ),
- *Aleksander Wielki: rzeczywistość i legenda*, [W:] *Materiały z Sesji popularnonaukowej* z dn. 28.09.1985 r. zorganizowanej przez Towarzystwo Przyjaźni Polsko – Greckiej, Oddział Wojewódzki w Łodzi, Łódź 1985, s. 31 – 39.

Z kręgu historii Filipa i Aleksandra należy wymienić artykuł na temat: *Odkrycie grobu Filipa Macedońskiego w Werginie*, „*Acta Universitatis Lodziensis. Folia Archaeologica*”, 13, Łódź 1990, s. 47 – 55 (Wyd. UŁ) oraz odczyt: *Potomkowie rodu Argeadów na tronie macedońskim*, wygłoszony w dniu 5 listopada 1994 r. na uroczystej inauguracji zajęć dydaktycznych w Podyplomowym Studium Kultury i Języka Nowogreckiego na Wydziale Filologicznym UŁ, w Ośrodku Badań Europejskich w UŁ z udziałem Ambasadora Republiki Grecji w Polsce Georgiosa Aleksandropoulosa.

Z dziedziny zainteresowań badawczych nad twórczością Frutolfa z Michelsbergu trzeba jeszcze wymienić artykuł, w którym w aspekcie filologicznym analizowałam „*Chronicon universale*” Frutolfa z Michelsbergu a „*Getica*” i „*Romana*” Jordanesa, [W:]

„*Collectanea Philologica III deodato B. Wiśniewski septuagenario oblata*” edenda curaverunt W. Wróblewski et K. T. Witzak, Łódź 1999, s. 191 – 198 (Wyd. UŁ).

Z analizy wątków dziejopisarskich w „*Chronicon universale*” należy jeszcze uwzględnić referat naukowy wygłoszony na II Kongresie Mediewistów Polskich w Lublinie, zorganizowanym przez Uniwersytet Marii – Curie Skłodowskiej we współpracy z Katolickim Uniwersytetem Lubelskim w dniach od 19 do 21 września 2005 r. na temat: *Postać Karola Wielkiego w „Chronicon uniwersale” Frutolfa z Michelsbergu*.

Drugim obszarem moich zainteresowań naukowych od 1999 r. są badania komparatystyczne, dotyczące epoki romantyzmu, zwłaszcza w kontekście literatury polskiej i nowogreckiej. Ma to niewątpliwie związek z otrzymaniem w 1999 r. (od 10 czerwca do 10 września) trzymiesięcznego grantu naukowego z Fundacji Aleksandra S. Onassisa w Atenach.

Penetrując dogłębnie źródła literatury nowogreckiej w czytelnich uniwersyteckich i w Bibliotece Narodowej w Atenach, zwłaszcza utwory Dionisiosa Solomosa (1798 – 1857) z racji 200 – ej rocznicy jego urodzin, przypadającej na 1998 r., znalazłam odniesienia do polskiej literatury romantycznej, przede wszystkim do Juliusza Słowackiego, którego sześciotygodniowy pobyt od 4 września do 12 października 1836 r. został odnotowany w literaturze nowogreckiej. Ponieważ w 1999 r. w Polsce była obchodzona rocznica 190 – tych urodzin Juliusza Słowackiego i 150 jego śmierci, postanowiłam – jako stypendystka Fundacji Onassisa – wziąć udział w *IV Międzynarodowym Kongresie Języka Nowogreckiego (OΔEΓ)* w dniach od 5 do 8 września 1999 r. w Chaniá na Krecie, gdzie wygłosiłam referat naukowy na temat: *Znajomość Juliusza Słowackiego polskiego poety z Dionisiosem Solomosem* (w języku nowogreckim). Mój referat oparłam przede wszystkim o analizę poematu *Podróż do Ziemi Świętej z Neapolu* Juliusza Słowackiego, w którym polski poeta, spotkawszy przypadkowo Solomosa na statku parowym *Eptanisos*, płynącym z wyspy Kérkiry na Zákinthos, opisał go w poetycki sposób. Moje wystąpienie zostało przyjęte z dużym zainteresowaniem. Grecy - uczestnicy Kongresu zachęcali mnie wtedy do przetłumaczenia tego poematu na język nowogrecki, ponieważ w greckiej literaturze przedmiotu podkreśla się, że poemat *Podróż do Ziemi Świętej z Neapolu* Juliusza Słowackiego potwierdza trzecią podróż Solomosa na Zákinthos w 1836 r. i pod tym względem jest jedynym, dodatkowym źródłem do tego etapu biografii poety greckiego.

Wobec tak życzliwego zainteresowania i niejako zapotrzebowania społecznego postanowiłam uczynić ten temat głównym, drugim obszarem badawczym moich zainteresowań naukowych. Rezultatem tych dziesięcioletnich badań w latach 1999 – 2009 jest 10 artykułów (dwa w druku po recenzji wydawniczej), z których trzy wygłosiłam jako referaty naukowe na Międzynarodowych Kongresach:

- na *IV Międzynarodowym Kongresie Języka Nowogreckiego (OΔEΓ)* w Chaniá na Krecie w 1999 r. (Referat naukowy cytowany powyżej). Por. *Konferencja Naukowa „Słowacki i Ukraina”*, op.cit.,
- na *V Międzynarodowym Kongresie Języka Nowogreckiego (OΔEΓ)* w Kawali w 2002 r. (Referat: *Józef hrabia Dunin Borkowski – poeta panhelleńskiego powstania 1821 r.*

(w języku nowogreckim). W wersji polskiej rozszerzonej wraz z przypisami, druk: [W:] *Bizancjum – Prawosławie – Romantyzm. Tradycja wschodnia w kulturze XIX wieku*, red. nauk. J. Ławski, K. Korotkich, Białystok 2004, s. 567 – 576 (Wyd. Uniwersytetu w Białymstoku).

- na *IV Międzynarodowym Kongresie Europejskiego Towarzystwa Studiów Nowogreckich (European Society for Modern Greek Studies EENS)* w 2010 r. w Grenadzie referat naukowy: *O Józef Dunin Borkowski – ένας μεγάλος ξεχασμένος Φιλέλληνας ποιητής (Józef Dunin Borkowski – wielki zapomniany poeta Filhellen, wersja rozszerzona z przypisami)* druk w Aktach IV Kongresu EENS – wersja elektroniczna (E-Book, ISBN 978-960-99699=0-1, http://www.eens.org/?page_id=1281), [www.eens.org/EENS congress/2010/Amarantidou Wanda.pdf](http://www.eens.org/EENS_congress/2010/Amarantidou_Wanda.pdf)

Z powyższej tematyki badań wygłosiłam 3 referaty naukowe na następujących konferencjach krajowych:

- na *Konferencji Naukowej* w Katedrze Filologii Klasycznej UŁ w 2001 r. (Referat naukowy: *„Hymn do Wolności” Dionisiosa Solomosa (1798 – 1857)*, druk [W:] *Hymn antyczny i jego recepcja*, „*Collectanea Philologica V*”, edenda curaverunt J. Czerwińska et I. Kaczor, Łódź 2003, s. 251 – 260 (Wyd. UŁ),

- na *Konferencji Naukowej „Słowacki i Ukraina”* w Instytucie Filologii Polskiej Uniwersytetu im. Marii Curie – Skłodowskiej w Lublinie w 1999 r. (Referat naukowy: *Spotkanie Juliusza Słowackiego z Dionisiosem Solomosem w Grecji podczas podróży z Neapolu do Ziemi Świętej*, druk [W:] *„Słowacki i Ukraina”*, red. M. Woźniakiewicz-Dziadosz, Lublin 2003, s. 97 – 117 (Wyd. UMCS). Artykuł w języku polskim został opatrzony przypisami. (Por. M. Parulska, *Słowacki i Ukraina – Sprawozdanie z Konferencji Naukowej*, s. 2, http://fundacjagoniewiczza.webpark.pl/Wydawnictwa/Rota/Rota2000/Rota2000_3/art...),

- na *Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Piękno Słowackiego” (W roku Jubileuszowym Poety)*, zorganizowanej przez Zakład Literatury Oświecenia i Romantyzmu Instytutu Filologii Polskiej na Uniwersytecie w Białymstoku (6 – 9 maja 2009 r.), referat naukowy: *Greckie peregrynacje Juliusza Słowackiego*, druk [W:] *Akta Konferencji „Piękno Słowackiego”*, Uniwersytet w Białymstoku, prawdopodobnie w 2012 r.).

W 2006 r. opublikowałam monografię nt. *Juliusz Słowacki i Grecja nowożytna*, Łódź, 2006, ss. 349 + 41 ilustracji, streszczenie w języku nowogreckim s. 327 – 330, bibliografia s. 295 – 326 (Wyd. UŁ), którą przedstawiłam jako rozprawę habilitacyjną na Wydziale Filologicznym UŁ. Recenzentem wydawniczym był Prof. zw. dr hab. Oktawiusz Jurewicz, emerytowany Profesor Katedry Filologii Klasycznej Uniwersytetu Warszawskiego. Niestety, marzenie moje nie zostało urzeczywistnione. Przykłady cytowania:

- *Argentyńska nagroda dla Wandy Amarantidou*, „*Athenian Observer – Informator Polonii Greckiej*”, www.atheniannews.cba.pl
- www.worldcat.org/title/juliuszSowacki-i-grecja-nowozytna/oclc/71798077

- www.wbp.poznan.pl/getfile.php?file=2_39_pl_p...3... (Urszula Cimoch, *Juliusz Słowacki (1809 -1849)* s.23)
- [biogram] Wanda (Nalepa) Amarantidou *Zenon Bartczak, II Liceum Ogólnokształcące im. Marii Skłodowskiej – Curie w Piotrkowie Trybunalskim 1856 – 2006*, Piotrków Trybunalski 2010, s. 408 – 410. Biblioteka - Piotrków 800 (12).

Do szeroko pojętej dziedziny badań nad romantyzmem powszechnym należy zaliczyć artykuł *Grecja w opinii F. R. Chateaubrianda* [W:] I. Mikołajczyk (red.), *Sapere aude. Księga pamiątkowa ofiarowana Profesorowi dr hab. Marianowi Szarmachowi z okazji 65 rocznicy urodzin*, Toruń 2004, s. 19 – 30 (Wyd. Uniwersytetu im. Mikołaja Kopernika w Toruniu).

Z zakresu filhellenizmu, który po śmierci George’a Lorda Byrona w Mesolongi (dnia 19 kwietnia 1824 r.) znalazł wielu zaangażowanych poetów, chcących poświęcić się sprawie greckiej wolności, trzeba wymienić polskiego poetę Józefa hrabiego Dunina Borkowskiego; jemu poświęciłam artykuł w języku polskim i dwa referaty na Kongresie w Kawali i w Grenadzie. Zwłaszcza referat naukowy w rozszerzonej wersji w języku nowogreckim, wygłoszony na *IV Międzynarodowym Kongresie Europejskich Studiów Nowogreckich (EENS)* w Grenadzie spotkał się z dużym uznaniem ze strony Prezesa EENS Prof. dr dr h. c. K. Dimadisa, Profesora z Uniwersytetu w Berlinie (Przewodniczącego mojej Sekcji), ze względu na ukazanie w nim filhelleńskiej działalności polskiego poety.

Za cykl publikacji (5 artykułów), poświęcony historyczno – porównawczym badaniom literatury europejskiej ze szczególnym uwzględnieniem związków literatury polskiej i nowogreckiej, otrzymałam w 2005 r. Nagrodę JM Rektora Uniwersytetu Łódzkiego. Powyższe artykuły opiniował Prof. zw. dr hab. Oktawiusz Jurewicz.

W roku akademickim 2007 / 2008 w Instytucie Filologii Polskiej Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej (PWSZ) w Skierniewicach prowadziłam ze studentami zajęcia z historii romantyzmu polskiego (wykład i ćwiczenia), na których przekazałam m.in. wiedzę na temat związków literatury nowogreckiej i polskiej, na przykładzie *Hymnu do Wolności Dionisiosa Solomosa* i jego recepcji w twórczości Juliusza Słowackiego.

Trzecim obszarem moich zainteresowań naukowych są tradycyjne i nowoczesne metody kształcenia języków obcych, szczególnie zaś języka łacińskiego wraz z elementami kultury antycznej oraz języka nowogreckiego.

Od 1993 r. do 2007 r. w Katedrze Filologii Klasycznej UŁ prowadziłam m.in. zajęcia z metodyki nauczania języka łacińskiego i kultury antycznej ze studentami III i IV roku studiów. Metodyka jest specyficznym przedmiotem, wymagającym od nauczyciela akademickiego dużego zaangażowania i dodatkowych obowiązków, do których należą:

- nawiązywanie kontaktów z nauczycielami LO w celu organizowania praktyk studenckich śródrocznych (III rok) i pedagogicznych ciągłych (III i IV rok) języka łacińskiego,

- jako Pełnomocnik Dziekana ds. praktyk pedagogicznych na kierunku filologii klasycznej przygotowywałam dla każdego studenta Umowę Porozumienie między Dziekanem Wydziału Filologicznego i Dyrektorem Szkoły,

- podpisywanie Umów zawieranych z nauczycielami,

- hospitowanie praktyk studenckich,

- sprawdzanie całej dokumentacji dotyczącej praktyk: dziennik praktyk, konspekty samodzielnie prowadzonych lekcji, sprawozdanie z praktyk śródrocznych itp.

Doświadczenia dydaktyczne zdobywałam również podczas dodatkowej pracy jako nauczycielka języka łacińskiego w Społecznym Liceum Ogólnokształcącym im. A. Fredry w Łodzi (5 lat) oraz jako lektorka na Wydziale Historycznym kierunku historii zaocznej w WSP w Częstochowie (1 rok) a także na Wydziale Filozoficzno – Historycznym UŁ na kierunku historii stacjonarnej (1 rok).

Z dziedziny dydaktycznej opublikowałam dwa artykuły na tematy:

- *Nauczanie słownictwa i słowotwórstwa języka łacińskiego na podstawie artykułów Adama Trybusa, opublikowanych w czasopiśmie „Języki Obce w Szkole” (pomoc dla nauczycieli), „Collectanea Philologica V”, edenda curavit J. Czerwińska, Łódź 2003, s. 231 – 245 (Wyd. UŁ),*

- *Adam Trybus jako nauczyciel języka łacińskiego, założyciel i działacz Piotrkowskiego Koła Polskiego Towarzystwa Filologicznego oraz żołnierz – bohater drugiej wojny światowej, [W:] Tradycje filologii klasycznej w regionie łódzkim, „Collectanea Philologica VII”, edenda curaverunt J. Czerwińska, Z. Danek, J. Rybowska, Łódź 2003, s. 105 – 118 (Wyd. UŁ),*

- oraz współautorstwo i redakcja naukowa podręcznika metodycznego: *Docendo discimus. Poradnik metodyczny z ćwiczeniami do nauczania języka łacińskiego i kultury antycznej w liceach ogólnokształcących* (zespół: W. Amarantidou red., A. Długosz, D. Żuchowska, konsultacja dydaktyczna: A. Petrykiewicz), druk: [W:] *„Collectanea Philologica XII, Antiquitas Semper Viva”, edenda curaverunt J. Czerwińska, I. Kaczor, M. Koźluk, A. Lenartowicz et J. Rybowska, Łódź 2009, część II, s. 121 – 208. (Wyd. UŁ).*

Do badań naukowych w zakresie dydaktyki należy zaliczyć moje zainteresowania nowoczesnymi metodami kształcenia języka nowogreckiego.

Umiejętności językowe nabyłam na Kursach na Uniwersytecie im. Arystotelesa w Salonikach w 1983 r. i 1985 r., na Uniwersytecie im. J. Kapodistriasa w Atenach w 1999 r. oraz w Programie Europejskim TELESCOPIA w 1995 r. Doświadczenia dydaktyczne zdobywałam, ucząc słuchaczy m.in. na kursach:

- dla studentów filologii klasycznej UŁ wyjeżdżających w ramach Programu TEMPUS JEP 1067 na dalszą naukę na Uniwersytet im. Arystotelesa w Salonikach (1993 – 1994),

- w Towarzystwie Wiedzy Powszechnej w Łodzi (1997 – 1998),

- w Towarzystwie Przyjaźni Polsko – Greckiej w Łodzi w ramach Sekcji Nowogreckiej,
- w ramach mojej prywatnej działalności FRONTISTIRIO w Łodzi w latach 1999 – 2000,
- dla studentów filologii polskiej w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Skierniewicach w ramach Sekcji Nowogreckiej przy Studenckim Kole Filologów Polskich w roku akademickim 2007/2008 i 2008/2009.

Nauczałam języka nowogreckiego również studentów filologii klasycznej UŁ w ramach wykładu monograficznego.

Z dziedziny dydaktyki języka nowogreckiego w ramach grantu naukowego z Europejskiego Programu TEMPUS PHARE IMG -97/98-PL-1078 napisałam książkę pt. *Mówimy po nowogrecku (Μιλάμε στα ελληνικά) Rozszerzone rozmówki nowogrecko – polskie z zapisem transkrypcyjnym wszystkich słów greckich.* (96 strony, gotowa do druku po recenzji wydawniczej Prof. zw. dr hab. Ignacego Ryszarda Danki z Wyższej Szkoły Studiów Zagranicznych w Łodzi).

Książka może być przydatna dla Polaków udających się do Grecji, którzy chcą podjąć trud opanowania podstaw najstarszego języka w Unii Europejskiej, stanowiącego bazę większości języków europejskich w korelacji z językiem łacińskim.

Jestem współautorką tłumaczenia z języka nowogreckiego książki Manolisa A. Triandafillidisa, *Mala gramatyka nowogrecka*, przekład i opracowanie I. Szelągiewicz – Ellenikos, A. Maciejewska, W. Gawłowska, Thessaloniki 1997, ss. 256 (Uniwersytet im. Arystotelesa w Salonikach, Instytut Studiów Nowogreckich, Fundacja Manolisa Triandafillidisa).

Za osiągnięcia dydaktyczne, wychowawcze i organizacyjne otrzymałam cztery Nagrody JM Rektora UŁ w 1986, 1988, 1992 i 2004 r.

Za całokształt działalności naukowo – dydaktycznej i organizacyjnej otrzymałam Złotą Odznakę UŁ w 2004 r.

PLANY NAUKOWE**Publikacje książkowe:**

1. Józef hrabia Dunin Borkowski, „*Dzieje nowo – greckiej literatury*”, przekład z języka francuskiego pracy greckiego pisarza Jakovakisa Rizosa Neroulosa pt.: „*Cours de literature grecque moderne*” (wyd. w Genewie 1826 (I wyd.), 1828 (II wyd.)), który znajduje się w zbiorach rękopisów Biblioteki Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Wrocławiu pod sygnaturą 9534 II, mikrofilm N.1068.

Przekład Borkowskiego jest najstarszym rękopiśmiennym opracowaniem literatury nowogreckiej w Polsce. Niniejsza praca jest w opracowaniu komputerowym.

2. *Między historią a legendą. Biografia Aleksandra Wielkiego* w dziele „*Chronicon universale*” Frutolfa z Michelsbergu: „*Excerptum de vita Alexandri Magni*” i „*De mirabilibus rebus, quas Alexander Magnus vidisse dicitur*” (wydanie bilingwiczne z tekstem łacińskim i przekładem na język polski wraz z komentarzem językowo – historycznym). Studium poświęcone recepcji wizerunku Aleksandra Wielkiego w łacińskiej tradycji średniowiecznej i renesansowej XVI w. (około 150 stron, w dalszym opracowaniu komputerowym, druk przewidywany w 2012 r.) TEMPUS IMG-93/94-PL-2033 na Uniwersytecie im. Arystotelesa w Salonikach.

3. J. Tzetzes, „*Carmina Iliaca (Antehomerica – Homerica et Posthomerica)*” i Pierre Moreau (*Petrus Morellus Turonensis*) „*De bello Troiano*” (wydanie bilingwiczne rękopisów znajdujących się w Bibliotece Królewskiej w Londynie). Tekst grecki opracowuje Prof. dr A. Lolos z Uniwersytetu im. Arystotelesa w Salonikach, tekst łaciński W. Amarantidou (praca jest realizowana w ramach współpracy między uniwersytetami). Druk przewidywany w Bibliotheca Teubneriana w Stuttgarcie (Lipsiae et Stuttgartiae in Aedibus B. G. T Teubneri. Bibliotheca Scriptorum Graecorum et Romanorum). Przekład na język łaciński z XVI w. Pierre`a Moreau jest pierwszym wydaniem rękopiśmiennym. (*editio princeps*).

Wanda Amarantidou